

Valga Keskraamatukogu emakeelepäeva viktoriinis saavad osaleda eelnevalt registreeritud võistkonnad.

Kopeeri küsimused või laadi alla fail viktoriiniküsimustega. Täidetud vastustelehe palume saata hiljemalt kell 13.00 e-posti aadressile ulvi@valgark.ee. **Tehisaru (AI) kasutamine küsimustele vastamisel pole lubatud.**

Kui midagi jääb arusaamatuks või esineb tehnilisi probleeme, palume ühendust võtta kontaktidel ulvi@valgark.ee või 7669984

Head vastamist!

Paremusjärjestuse koostamisel arvestame ka vastuste laekumise kellaaegu!
Vastuseid ootame hiljemalt kell 13.00 e-postile ulvi@valgark.ee

Osalejate kool ja klass

.....
.....

Osalejate ees-ja perekonnanimi

.....
.....

Emakeelepäeva viktoriini küsimused 2026

1. Nimeta see eesti lastekirjanik ja -luuletaja, kelle sünnist möödus 11. veebruaril sada aastat, ja nimeta tema kuulus õpik, mille ilmumisest täitub 55 aastat. Kirjaniku suurimaks inspiratsiooniks olid tema neli last, kelle kasvatamise kõrvalt hakkas ta kirjutama lühikesi lastepäraseid värsse. Tema esimene raamat oli 1957. aastal ilmunud luulekogu „Oakene“. Kuigi alguses oli kirjanik häbelik ja pelgas oma loomingut jagamist laiema publikuga, siis hiljem sai temast paljude Eesti laste jaoks üks kõige mõjukamaid lastekirjanikke üldse, sest tema sulest ilmusid stsenaariumid sellistele telesarjadele nagu „Mõmmi ja aabits“ ning „Nõiakivi“. **-2 punkti**

2. Arva ära, millist 115 aastat tagasi ilmunud raamatu peategelast on kirjeldatud. (Lisapunkte toob raamatu ja autori nimetamine!)

Ta on vana kaval loom. Ta meelitab inimesi ja teisi loomi oma maheda häälega, et alati oma tahtmist saada. Tema lemmiktoit on kanaliha ning selle saamiseks on ta valmis varastama, petma ja valetama. Ta kimbutab tihti eite ja taati, aeg-ajalt kakleb hundi ja karuga. Teda tuntakse kõige rohkem kurikuulsa kalavarguse ja sellele järgnenud sekelduste tõttu. – **1+2 punkti**

3. 1992. aastal hakkas Eesti Lastekirjanduse Keskus premeerima eesti lastekirjanikke ja illustraatoreid auhinnaga, mille eesmärgiks oli elavdada lastekirjanduse välja andmist, tunnustada autoreid ja selgitada välja, millised raamatud tegelikult lastele meeldivad. Auhinda antakse välja iga kahe aasta tagant ja Žüriiks on kõik Eesti lapsed vanuses 5-13 aastat. Mis auhind see on? **-1 punkt**

4. Nimeta luuletuse autor ja millisest luulekogust järgnev luuletus on pärit. **-2 punkti**

*Laua lambil sees elekter,
hapupiimal hoopis bakter,
pliidi all on tukiving,
sinul aga sees on hing.*

*Hinge ennast pole näha,
hing sees vajab
sinu jalgu, sinu käsi –
kahekesi te ei väsi.*

*Hinge korter sinu kehas,
aga asi pole rahas,
üüri maksab hoopis nõnda:
võtab mured enda kanda.*

5. Mõista, mõista. Maa on must, vaod valged, kündjal alles noored palged, kündja süda rõõmust keeb, sest et künd ta targaks teeb. **-1 punkt**

6. Kõnekeel ehk argikeel on igapäevases suhtluses kasutatav keel, mida mõjutab kõneleja haridustase, vaimulaad, mured, emotsionaalne seisund, suhtluspartner ja vestlussituatsioon. Kirjakeel on reeglistatud keel ja täiendab kõnekeelt. Varasemalt oli lihtne eristada üht teisest, sest kõnekeelt kõneldi

ja kirjakeelt kirjutati. Tänapäeval on interneti, nutiseadmete ja arvutite tõttu suur osa igapäevasest suhtlusest kirjalik ning kirjakeel kõnekeelestunud.

Tõlgi järgnev tekst kõnekeelest kirjakeelde. **-5 punkti**

Noh, tüübid, teeb homme ühe kräu. Lähme küla vahele velodega paarutama. Ema kaagutab, et tal pole manti ja ma pean endale mingi otsa sebima. Absull ei viitsi selle jamaga tegelda. Nii savi sellest, kust esivanemad nutsu seavad, aga krõpsu ja vurtssvasserit tahaks küll, nii et, paps, köhi pappi.

7. Milline raamat sai 1. jaanuarist 2026. aastal kirjakeele normi aluseks? Millal ilmus selle raamatu esimene väljaanne? **-2 punkti**

8. Ühismeediaplatvormidel (TikTokis, *youtube*'is) kasutatakse algoritmi rangetest keeldudest kõrvale hiilimiseks algolekti (peitesõnad, tujukujud). Tujukujudest leiab enim kasutust virsik ja baklažaan. Peitesõnade puhul asendatakse surma ja vägivallaga seonduvad mõisted laiemale publikule vastuvõetavamate sõnadega, nt *kill* (tapma) – *unalive* (mitteelustama). Kasuta oma nutikust ja leia järgmistele sõnadele sobivad eestikeelsed vasted kasutades peitesõnu või tujukujusid. Pea meeles, et tõlge peab olema arusaadav kõigile. – **5 punkti**

Auto

Sinine

Jooksma

Lendorav

Varastama

9. Eesti riigis kõneleb eesti keelt 922 000 inimest, kuid eestikeelseid kogukondi leidub ka teistes riikides. Nimeta vähemalt 3 riiki, kus elab üle 5000 eesti keelt emakeelena kõnelevat inimest. **-3 punkti**

10. Paranda vead.

Otsustati alustada suurejoonelist ette võtmist ning ehitada kogu Vahemere äärne ala täis tuule keneraatoreid. **-4 punkti**

Nüüdseks on paarituhandepealine gormorani salk maandunud Tindisaarte piirkonda. **-5 punkti**

Võrreldes varasemate rongi sõidukogemustega oli iraani öörong lausa luksuslik. **-2 punkti**

Maskis laulja esinejate idenditeeti hoitakse kivalt saladuses ka produktsiooni tiimi eest. **-4 punkti**

Inetu on küsimusele küsimusega vastata aga, miks keegi ültse midagi teeb! **-3 punkti**

11. Tänavu valitakse üheksandat korda Eesti Vabariigile uus president. President on Eesti riigipea, kellel on piiratud poliitiline võim, tal on eelkõige esindusfunktsioon ja ta on võimude tasakaalustaja rollis. 1938. aastal valiti esimest korda Eesti Vabariigi presidenti, kelleks sai varasem peaminister Konstantin Päts. Millist nime kandis Eesti riigipea enne 1938. aastat? Ja millistele nõudmistele peab käesoleva aasta presidendikandidaat vastama? **-2 punkti**

12. Lasteajakiri Täheke on ilmunud järjepidevalt alates 1960. aasta jaanuarist. Peaaegu kõik eesti lastekirjanikud ja illustraatorid on seal oma jutte, luuletusi ja joonistusi avaldanud. Kuid kaastöid on sinna saatnud ka lapsed, kellest hiljem on sirgunud tuntud näitlejad, meelelahutajad, sportlased jt. 1981. aasta Täheke 1. numbris ilmus Albu Algkooli 2. klassi õpilase luuletus, kellest sai suureks saades üks paremaid Eesti murdmaasuusatajaid. Ta on tulnud 16 korda Eesti meistriks, võitnud pronksmedali olümpiamängudel ja hõbemedali maailmameistrivõistlustel. Aastatel 2013-2016 oli ta Eesti Suusaliidu peasekretär. **-1 punkt**

Mina spordin

Mulle meeldib sporti teha:

joosta, palli mängida.

Iga päev ma hoolega

seda võimlas harjutan.

13. Sõnaveeb on olnud internetis kasutusel juba 7 aastat. See on Eesti Keele Instituudi keeleportaal, kuhu on koondatud info paljudest sõnakogudest ja andmebaasidest. Sõnaveebis on kirjeldatud vähemalt 20 000 sõna päritolu (laensõna, põlissõna, kõlasõna, tehissõna, tõlkelaen jne). Määra järgnevate sõnade päritolu. **-6 punkti**

Koma

Inimene

Kets

Hullama

Karsumm

Lünk

14. Kes on pildil olev õpetaja, kirjanik ja poliitik, kes saab 12. detsembril 50-aastaseks? Lastele on ta kirjutanud mitmeid ajaloolisi raamatuid, tuntuim on sari „Isa põnevad unejutud ajaloost“. **-1 punkt**

